

Vilavenut

Un servidor va néixer a Vilavenut –que a la comarca alguns pronuncien «Vilamenut»–, un petit poble del Pla de l'Estany. Pertany al municipi de Fontcoberta, i, cal anar-hi expressament, ja que es troba enclotat en una petita vall, a uns 7 km de Banyoles. El pròxim poble és Galliners, ja a l'Empordà. Ara diuen que té un paisatge molt bonic, però quan hi vivia, i havia de fer de pagès, no solament no tenia consciència del paisatge, sinó que n'era una víctima. La perspectiva urbana, naturalment, és ben diferent de la dels pagesos, que sofreixen les inclemències del temps i d'allò que es diu «paisatge», que per a ells només serveix per llaurar-lo, explotar el bosc, etc. De la meva infància encara hi ha l'hostal Can Salvi –on hi anàvem a comprar de tot, mataven porc (els seus embotits eren memorables), s'hi anava a jugar a cartes, ens hi tallàvem el cabell, compràvem el vi que feien...–. Aquest antic hostal, sortosament, avui és un notable restaurant, comandat per la jove generació, que respecta algunes de les receptes de la Inès Pagès, una cuinera formidable i reconeguda pels seus plats de cuina familiar.

El passat dia 23-9-17 uns animosos antics alumnes de l'escola de Vilavenut –en diem «col·lègit»– van organitzar una trobada d'antics alumnes, tant de l'escola vella, a la que vaig anar, com de la nova. Es va comptar amb la presència de l'última mestra, la Carme Portella, ens vàrem divertir i ens vàrem reveure amb gent del poble que feia anys que no veia. I vàrem menjar un magnífic arròs de Can Salvi, dels més bons que es fan per aquests rodals, que fan cada dijous.

Un servidor va parlar durant l'acte, a causa que, justament, la meva mare, Maria Colom Gironella entre el 1939 i el 1957 va ser mestra d'aquesta escola. Però abans ja ho havia estat la meva àvia, Maria Gironella Nouvilas.

El lloc on fèiem les classes era totalment insalubre, estret, ple d'humitat i fosc; en textos franquistes és descrit com una « pocilga ». L'olor que en recordo no és la de guix –com diu la cançó de la Trinca– sinó d'un resclosit penetrant i etern, que impregnava fins i tot els llibres i llibretes. Jo m'hi sentia com en una presó, i em passava la classe mirant per la finestra, que donava a l'hort del senyor rector, i on hi havia un perer que feia unes peres d'hivern delicioses, que em feien salivar. Per cert, aquest capellà, Josep Costa, ens feia la doctrina en català, i fins i tot el catecisme, excepcionalment, i en ple franquisme, estava en aquesta llengua. No pas els llibres de l'escola, un conjunt sinistre d'adoctrinament d'ideologia espanyolista i franquista. Però, sortosament, la meva mare feia les classes en català, si bé havia de passar-se al castellà quan es presentava el temut « Inspector », davant del qual havíem de cantar el Cara al Sol. Jo ja era rebel, i aquells llibres escrits en la llengua de la Guàrdia Civil no m'interessaven. Però es va produir un fet fortuït que va canviar la meva vida. Tafanejant, vaig descobrir un amagatall ple de llibres escolars de l'època republicana, magnífics i ben editats, i que eren els revers de la medalla de la purrallia franquista. Els vaig devorar moltíssimes vegades, fins al punt que va arribar el moment que sabia escriure força bé el català.

Quan vaig anar a fer el batxillerat a l'Academia Abad Bonito de Banyoles –comandada per l'extraordinari professor Josep Bragulat, del qual servo un record extraordinari–, jo era la raresa del centre acadèmic, ja que era l'únic que prenia els apunts en català. De tots aquests llibres en recordo especialment un, titulat Les pedres parlen, de Rafael Tasis –que encara guardo com un tresor–. Era un recorregut per la història monumental de Catalunya, des d'Empúries fins al 1936 i acabava amb unes paraules doblement profètiques adreçades a l'alumne que venien a dir «tots aquests tresors que t'hem explicat, estan a punt de ser sollats pels invasors feixistes que vénen de Ponent». Doncs, amb el Referèndum, aquests invasors han tornat, en forma de PP i, PSOE-PSC i Cs, els hereus ideològics de Franco.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/09/29/vilavenut/870155.html?utm_source=rss